AccueilRevenir à l'accueilCollectionLettres internationales envoyées à Émile ZolaCollectionPays-Bas (Lettres en français à Émile Zola)ItemLettre de J. Van Stipriaan Luïscius à Émile Zola du 1er février 1898

Lettre de J. Van Stipriaan Luïscius à Émile Zola du 1er février 1898

Auteur(s): Van Stipriaan Luïscius, J.

Les folios

En passant la souris sur une vignette, le titre de l'image apparaît.

4 Fichier(s)

Les mots clés

affaire Dreyfus, Journalisme

Relations

Ce document n'a pas de relation indiquée avec un autre document du projet.

Citer cette page

Van Stipriaan Luïscius, J, Lettre de J. Van Stipriaan Luïscius à Émile Zola du 1^{er}février 1898, 1898-02-01

Centre d'Étude sur Zola et le Naturalisme & Institut des textes et manuscrits modernes, CNRS-ENS ; projet EMAN (CNRS-ENS-Sorbonne Nouvelle).

Consulté le 04/11/2025 sur la plate-forme EMAN : https://eman-archives.org/CorrespondanceZola/items/show/7678

Présentation

GenreCorrespondance Date d'envoi<u>1898-02-01</u> AdresseWagenstraat 18b, La Haye

Description & Analyse

DescriptionLettre d'admiration d'un avocat. Envoie trois article de presse.

Information générales

Langue<u>Français</u> CotePBA VAN STIPRIAAN 1898_02_01 Éléments codicologiques

- Un bifeuillet original avec en-tête imprimé.
- Un imprimé original.

SourceCollection famille Émile-Zola

Informations éditoriales

Éditeur de la ficheCentre d'Étude sur Zola et le Naturalisme & Institut des textes et manuscrits modernes, CNRS-ENS ; projet EMAN (CNRS-ENS-Sorbonne Nouvelle). Mentions légales

- Fiche: Centre d'Études sur Zola et le Naturalisme & Institut des textes et manuscrits modernes, CNRS-ENS; projet EMAN (CNRS-ENS-Sorbonne Nouvelle). Licence Creative Commons Attribution Partage à l'Identique 3.0 (CC BY-SA 3.0 FR).
- Image : Document reproduit avec l'aimable autorisation des ayants droit d'Émile Zola. Toute reproduction du document est interdite sans autorisation des ayants droit. Les demandes peuvent se faire à l'aide du formulaire de contact.

Contributeur(s)Macke, Jean-Sébastien (édition scientifique) Notice créée par <u>Jean-Sébastien Macke</u> Notice créée le 07/11/2019 Dernière modification le 21/08/2020

hui sance étrangere. Cane vote maillar succes!

Conclier agreet Mon sieux to témoignage de ma plus haute Monsieur Emile hola

Vorn Hipeis an Suiding.

MIS VAN STIPRIAAN LUISCIUS &

advocaten & Stocureurs

WAGENSTRAAT 18b.

's-Gravenhage, 1 Leve ad.

i Garis

Montieux!

in admirant votre noble effort hour faire recompher la jus. " fice dans l'affaire Dregges je veux Estaver de vous aider un hen en vous envoyant trois articles d'un de nos plus célèbres juriscon in Ches. Li vous on votre Avocal les faites Fraduire, vous weret: 1 ? que dans nothe pays il serait impossible de condamner quelque à l'aide de documents inconnus à lui et Lon defenseur, parceque même dans les kibunaue militaires il y a un jurisconsulte, 2. our dans l'accu. "Lation le fait, que l'incapré au. " tait commis, " est pas nom me, c'est à dire ce document fait de La délicrance (du bordereau) à une

WEEKBLAD VAN HET RECHT.

RECHTSKUNDIG NIEUWS- EN ADVERTENTIE-BLAD.

ZESTIGSTE JAARGANG.

JUS ET VERITAS.

Dit Blad verschijnt des Maandags, Woensdags en Vrijdags. — Prijs per jaargang [20; voor de buitensteden franco per post met f 1.00 verhooging. advertentiën, 20 cents per regel. - Bijdragen, brieven, enz., franco aan de Uitgevers, Gebr. Belinfante, te 's Gravenhage (2e Wagenstraat 100). Het auteursrecht voor den inhoud van dit Blad wordt verzekerd overeenkomstig de Wet van 28 Juni 1881 (Stbl. no. 124).

Het proces Dreyfus.

Justitia est constans et perpetua voluntas ius suum e u i q u e tribuens. ULPIANUS

Absit invidia verbo.

I. DE RECHTER.

De Fransche militaire strafrechtspleging berust in tijden van vrede en van oorlog, in eerste en in hoogste instantie, bij de krijgsraden (conseils de guerre) 200-wel als bij de raden van revisie (conseils de révision) ge-heel in handen van militairen. Nu bestaan ook bij ons de krijgsraden, belast met de militaire rechtspraak in eersten aanleg, inzooverre zij niet door de artt. 50, 51 en 52 der Provisioneele Instructie is opgedragen aan het Hoog Militair Gerechtshof, uitsluitend uit officieren, ten getale van zeven, de president daarondergerekend, benoemd door den commandant (1), maar "de functiën van openbaar aanklager en die van secretaris worden daarbij waargenomen door den auditeur militair, welke gegradueerd zal moeten zijn op een der universiteiten dezer landen, daartoe door den Vorst in elke hoofdplaats van het arrondissement of district aan te stellen voor een onbepaalden tijd, doch tot kennelijk wederopzegen" (2). Het door den krijgs-raad gewezen vonnis, ingevolge de wet gemotiveerd (3). wordt door den auditeur-militair "opgesteld, en alsdan door de leden van den krijgsraad geresumeerd en gearresteerd" (4). Reeds bij het vooronderzoek, de infor-matiën voor officieren-commissarissen gehouden, ver-vult de rechtsgeleerde auditeur eene zeer belangrijke rol, die wij hier niet in bijzonderheden nagaan. Genoeg zij het te verwijzen naar de artt. 27, 30, 31, 45 enz. der Regtspleging bij de Landmagt.

Alle vonnissen der krijgsraden, waarvan door den veroordeelde niet wordt geappelleerd, welk middel voor hem met groote vrijgevigheid wordt opengesteld door art. 222 R. L., zijn niettemin onderworpen aan de "approbatie" van het Hoog Militair Gerechtshof, welke niet dan na deugdelijk onderzoek wordt verleend of vooralsnog geweigerd (5). Is er hooger be-roep ingesteld, dan is het H. M. G. de rechter bevoegd om daarvan kennis te nemen, ingevolgeart. 55 zijner Prov. Instructie. De pleidooien worden in het openbaar gehouden, ten ware het Hof in bijzondere gevallen en om gewichtige redenen het tegendeel be-veelt (6). Het Hof is thans samengesteld uit zeven leden, namelijk drie rechtsgeleerden, daaronder begrepen de president, twee officieren der landmacht en twee officieren der zeemacht (7). De president, de overige rechtsgeleerde leden, de advocaat-fiscaal en de griffier, die allen moeten zijn "meester in de regten, gegradueerd op eene der universiteiten dezer landen (8)" worden "door den Vorst aangesteld voor hun leven" (9)

Wij zullen den lof niet zingen over onze militaire rechtspleging, die - het wordt algemeen erkend in menig opzicht behoefte heeft aan eene verjongingskuur. Toch is het geenszins twijfelachtig, dat bij vergelijking van onze "regtspleging bij de landmagt",

in verband met de Prov. Instructie voor het H. M. G., die beiden dagteekenen van het jaar 1814, met B. I.—III van den Code de Instructie Militaire pour Parmée de terre (10), 43 jaar later vastgesteld bij de wet van 9 Juni 1857, het in het oog springt dat de waarborgen voor eene onpartijdige, onafhankelijke en deugdelijke rechtspraak ir Nederland oneindig veel grooter wijn deer in Paraphylik Het is waar wijn wiesen in zijn dan in Frankrijk. Het is waar, wij missen in eersten aanleg openbaarheid en rechtsgeleerde verdediging, door den Franschen Code ook bij de krijgs-raden ingevoerd. Van de openbaarheid echter, buiten welke de verdediging ook maar half tot haar recht komt, moet men zich geen illusies maken, als men ziet dat om "de orde" (of "de goede zeden"?) (11), volgens bevel van den krijgsraad, het proces Dreyfyes geheel a huis clos werd behandeld, terwijl in zake ESTERHAZY de deuren werden gesloten bij den aanvang van het verhoor van den getuige (incidenteel beschuldigde) PICQUART, juist op het oogenblik, dat volle publiciteit in het algemeen belang het dringendst werd vereischt. Dit daargelaten en al ziet men alleen in het erkennen van het beginsel der openbaar-heid bij de krijgsraden in den Franschen Code van 1857 reeds een groot voordeel boven de Nederlandsche reeus een groot voordeel boven de Nederlandsche wetten van 1814, dan nog mist men in den eersten zooveel waarborgen voor eene goede rechtspraak, die men in de laatste vindt, dat het aan geen twijfel onderworpen kan zijn, dat de slotsom der vergelijking geheel in ons voordeel is. In Frankrijk is onze auditeur geheel onbekend. De rapporteur, die geheel alleen de instructie voert en na het sluiten daarvan een rapport uitbrenet aan den zerersalecommandant der rapport uitbrengt aan den generaal-commandant der "circonscription militaire", wien uitsluitend de beslissing over de verwijzing naar den krijgsraad toekomt (12), is een officier, evenals de regeeringscommissaris, die het Openbaar Ministerie waarneemt (13). Bedenkelijker nog is deze overheurstieg of liever deze alleen. ker nog is deze overheersching of liever deze alleen-heerschappij van het militair element ook bij de raden van revisie, die evenals de krijgsraden uitsluitend zijn van revisie, die venals de krijgsraden uitsluitend zijn van revisie, die evenals de krijgsraden uitsluitend zijn samengesteld uit militairen en bij welke ook weder een hoofdofficier het Openhaar Ministerie waarneemt zonder eenigen rechtsgeleerden bijstand (14), Overigens is de werkkring dezer raden, waarop wij nader terugkomen, uiterst benepen en beperkt, en moet men zich dan ook niet voorstellen, dat men bij hen eenig afdoend herstel kan vinden van dwalingen in de teiten of in de toepassing van het recht, door de teiten of in de toepassing van het recht, door de teiten of in de toepassing van het recht, door de krijgsraden begaan.

"Het volslagen gemis nan rechtskundigen zoowel in het Openbaar Ministerie als in de militaire ge-rechten" — krijgsraden en raden van revisie — "brengt schade te weeg voor de zekerbeid der rechtspleging". Wie mocht twijfelen aan de juistheid dezer door

(40) L. I, de l'organisation des tribunaux militaires, L. II, de la compétence des tribunaux militaires, L. III, de la procéduro devant les tribunaux militaires».

devant les tribunanx militaires.

(11) Zie art. 113 van den Code, o. a. bepalende: «Les séances sont publiques, à peine de mulité; néanmoins si cette publicité parait dangereuse pour l'ordre ou pour les mœurs, le conseil ordonne, que les débats aient lieu à huis clos». Aangande de verdedigers zie art. 110. Zij moeten worden gekozen hetzij uit militairen, hetzij uit advocaten of procureurs. Alleen bij uitzondering kan de president den beschuldigde toestaan zich te doen bijstaan door een zijner bloedverwanten of vriender

(12) Art. 408.
(13) Art. 4, 5, 7, 9. De wijze van benoeming der griffiers is overgelaten door art. 9 van een reglement van openbaar bestuur, maar volgens de betrouwbare opgaaf van den Brusselschen advocaat Aurrach in een opstel over het militair proces in Frankrijk en België (waar onze wetten van 1814 nog gelden) in de Deutsche Juristen-Zeitung van 1 Dec. 1897 worden ook tot griffiers bij de krijgsraden alleen officiers benoemd.

AUERBACH zoo zacht mogelijk geformuleerdestelling (15), kan er de alles afdoende bewijzen van vinden in het proces, nu ruim drie jaren geleden voor een der Parij sche krijgsraden, met onverbiddelijke gestrengheid om ook weder den zachtsten term te bezigen - gevoerd tegen den kapitein Dreyfus, en in het schijnproces, eenige weken geleden krachtens de verwijzing van den generaal Saussier, in strijd met het advies van den rapporteur, voor een anderen Parijschen krijgsraad aanhangig gemaakt tegen den majoor Esterhazy, naar het schijnt alleen met het doel om zijne onschuld te proclameeren, iets, waartoe anders de militaire rechter ingevolge de wet evenmin is geroepen als de civiele rechter.

Men heeft in de laatste maanden, nu, gelijk het werd uitgedrukt door een ander schrijver in de Duit-sche "Juristen Zeitung" (16) het proces DREYFUS weder plotseling en onverwacht "acuut" is geworden, ontzaglijk veel geschermd met de eer van het Fransche leger. Nu zijn wij de laatsten om daarop iets ar te dingen, maar het is eenvoudig belachelijk de eer van het Fransche leger gecompromitteerd te achten alleen door het aannemen van de mogelijkheid eener noodlottige dwaling in eene uitspraak van den Franschen militairen rechter, al is deze dan ook honderd maal in kracht van gewijsde gegaan. Ook over den eerbied, verschuldigd aan de res judicata, zijn ontzettend veel groote woorden verspild. Maar men be-denke dan toch, dat, hoe hoog men de gewijsde zaak ook stelle, in een vrij land de vrije kritiek niet mag zijn uitgesloten van vonnissen, militaire zoowel als civiele, alleen omdat zij door gewone rechtsmiddelen niet meer kunnen worden aangetast, en dat wanneer eens in het publiek geweten een pijnlijke twijfel is gerezen, of het formeele recht, vastgesteld het vonnis, niet is materieel onrecht, niets natuurlijker is dan de aandrang om door een buitengewoon rechtsmiddel tot een nieuw onderzoek geraken ten einde den gerezen twijfel, zoo moge-

lijk, in den eenen of anderen zur op te kom Wat daarvan zij, om een billijk oordeel uit te bren-gen, niet over de vraag van schuld of onschuld van te bare is ten laste gelegd, eene Dreyfus aan wat hem is ten laste gelegd, eene vraag, waarover wij geen bepaalde meening wenschen uit te spreken, maar over de juridieke waarde van tegen hem gevoerd proces, onverschillig of er ij voor het oogenblik eenige grond, hetzij in de toekomst eenig uitzicht bestaat om het gewijsde, dat hem ter zake van een commun delict veroordeelde, door revisie uit den weg te ruimen, was het vóór alles noodig duidelijk te doen uitkomen, dat dit gewijsde het uitvloeisel is van eene zuivere leeken-rechtspraak, waarin het rechtsgeleerd element alleen

schittert door zijne volkomen afwezigheid.

⁽¹⁾ Art. 131 in verband met art. 129 Rechtspl. bij de landm.

⁽²⁾ Art. 133 R. L

⁽⁴⁾ Art. 206 R. L.

⁽⁵⁾ Artt. 56-64 der Prov. Instr. voor het H. M. G.

⁽⁶⁾ Art. 43 Pr. I., te vergelijken met de artt. 118—125. (7) Artt. 1 en 6 Pr. I., het eerste in verband met de artt. 1

en 2 der wet van 4 Juni 1858, Stbl. no. 45.

⁽¹⁵⁾ T. a. p. in noot 13, bl. 465, kol. 2. (16) De rechter Milferstardt, D. J. Z. van 15 November 1897, in een zeer interessant artikel over «das Völkerrecht im Fall Drevfussa

WEEKBLAD VAN HET RECHT. RECHTSKUNDIG NIEUWS- EN ADVERTENTIE-BLAD.

ZESTIGSTE JAARGANG

JUS ET VERITAS.

Dit Blad verschijnt des Maandags, Woensdags en Vrijdags. — Prijs per jaargang [20]; voor de builensteden franco per post met f 1.00 verhooging. — advertentiën, 20 cents per regel. — Bijdragen, prieven, enz., franco aan de Uilgever, Gebr. Belinkente, te 's-Gravenhage (2e Wagenstraat 100). mls per regel. — Bijdragen, brieven, enz., franco dan de Gragoria. BELINFANTE, le 's-Gravenhage (2e Wagenstraat Het auteursrecht voor den inhoud van dit Blad wordt verzekerd ^{Ope}reenkomstig de Wet van 28 Juni 1881 (Stbl. nº. 124),

Het proces Dreyfus.

II. DE BESCHULDIGING.

Wij hebben er in ons vorig nommer reeds op ge-rezen, dat na afloop der instructie de daarmede belaste officier ("le rapporteur") zijn rapport, vergezeld van zijn advies, door tusschenkomst van den officier, belast met de waarneming van het Openbaar Minis terie ("le commissaire du gouvernement") doet toekomen aan den generaal-commandant der militaire circumscriptie, die, geheel alleen de plaats inne-mende van de "chambre de mise en accusation" bij de hoven van appel in zaken, aan de kennisneming der jury onderworpen, ook waar het misdaden (crimes) geldt, bij eenvoudig bevelschrift zelfstandig en onherroepelijk beslist — eene exorbitante macht — over de verwijzing der zaak naar den krijgsraad (1). In geval van verwijzing ontvangt de beklaagde geen dagvaarding — mirabile diclu —, waarin het hem ten laste gelegde feit duidelijk en bepaald wordt omschreven zooals in gewone correctioneele zaken (2). Evenmin is er spraak van de in crimineele zaken nu nog in Frankrijk (art. 242 I. C.), gelijk vroeger bij ons (art. 145 Strafv. oud) voorgeschreven betekening der akte van beschuldiging. Alleen wordt den beklaagde bij de beteekening van het eenvoudig bevel van verwijzing van wege het Openbaar Ministerie ten minste drie dagen voor de krijgsraadszitting aangezegd voor welk misdrijf ("crime ou délit") hij terecht zal staan met den daarop toepasselijken tekst der wet — niet van welk feit of welke feiten hij wordt beschuldigd —, onder mededeling van den amen der te hooren getuigen (3). In den aanvang der krijgsraadszitting wordt het rapport, waarop de verwijzing is verleend, voorgelezen (4). Daar nu de geheele behandeling der zaak Dreyfus "a huis clos" plaats had, bleef ook het rapport in deze zaak, door den rapporteur D'ORMESCHES-VILLE onder dagteekening van den 3en December 1894 te Parijs opgemaakt, streng geheim, totdat het, waarschijnlijk tengevolge van eene tot nu toe niet ontdekte indiscretie, op een der eerste dagen van dit jaar voor het eerst werd gepubliceerd in le Siècle. Wij hebben het voor ons liggen in le Temps van 8 Jan. 1898, in welk dagblad het drie lange, met kleine letter compres gedrukte kolommen vut.

Men heeft dit rapport in de Fransche couranten en op haar voorbeeld ook in de buitenlandsche bladen genoemd de "acte van beschuldiging". Niet gegeheel juist. Deze benaming wordt in den C. M. niet aan het rapport gegeven, en het is ook in rechtskundigen zin niet eene acte van beschuldiging, welke in het gewone strafproces is een gevolg der verwijzing en de hoven van appel in zaken, aan de kennisneming der jury onderworpen, ook waar het misdaden (*crimes*)

in het gewone strafproces is een gevolg der verwij-zing en dus niet daaraan voorafgaat (5). Wil men

(1) Art. 108 Code de just. mil., te vergelijken met de artt. 217—250 C. d'I. C. Alleen als de minister van oorlog den last tot informaties geeft, worden de stukken door den generaal-commandant aan hem gezonden, en beslist hij rechtstreeks over de verwijing. de verwijzing.
(2) Art. 183 I. C. coll. 143 Strafv.
(3) Art. 109 C. M.
(4) Art. 121 C. M.

(4) Art. 121 C. M.
(5) Anders was het in het Fransche Wetboek van 1791, volgens hetwelk de acte van beschuldiging als uitslag van het resultaat der instructie werd overgelegd aan den sjury d'accusations. Maar van dit stelsel werd juist afgeweken in het Wetboek van 1808 hoefdzakelijk op deze gronden: sll est peu raisonnable de faire un acte d'accusation coutre un individu qui n'est pas

het eindrapport der voorloopige instructie in het mili-taire strafgeding vergelijken met eene acte van het gewone strafproces, dan heeft het meer overeenkomst met het rapport, in raadkamer van het hof uitgebracht door den procureur-generaal. Intusschen nu bracht door den procureur-generaal. Intussenen nu het feit of de feiten, waarover het geding loopt, niet worden omschreven in de oproeping van den be-klaagde, en het onderzoek ter terechtzitting wordt ingeleid door de voorlezing van het rapport, mag men wel aannemen, en schijnt dan ook in de praktijk te worden aangenomen, dat dit stut, al is het geene akte van beschuldiging, daarvoor in de plaats treedt, inzoover het den beklaagde bekend maakt, althans moet maken met de bezwaren, ten zijnen laste gerezen, met het feit of de feiten, welke daaruit voort-

vloeien en met hunne qualificatie.

Beschouwt men het rapport Dreyres uit dit standvloeien en met hunne qualificatie.

Beschouwt men het rapport Dreypus uit dit standpunt, dan kan het geen bevrediging schenken aan de matigst gestelde eischen, en dan is de overheerschende indruk, dien het moet maken, op ieder, die niet is een volslagen vreemdeling op het gebied van het strafrecht en het strafpuces, dat zulk een stuk nooit zoude zijn gekomen uit de handen van een rechtsgeleerd ambtenaar van het Openbaar Ministerie. Pour savoir quelque chose il faut Vavoir appris. Wat daarin bij eene groote woordenrijkheid, bij een vloed van insinuaties, die met de zaak, waarop het aankomt, geen of een nauwlijks merkbaar verband houden, bij het volkomen gemis van die onpartijdigheid, die nauwkeurigheid, die soberheid, even zooveel kenmerken der hooge roeping van het staatsorgaan belast met de vervolging van strafzaken, verder ontbreekt, is het eerste, wat nood ig is, het hoofdvereischte in elk geschrift, dat, noem het akte van beschuldiging, dayaarding of hee gij verder verkiest, mits niet requisitoir of pleidooi, de basis uitmaakt van het onderzoek in een strafgeding, dat is eene klare, duidelijke, preciese, zooveel mogelijk volledige omschrijving van het geimputeerde feit, de eerste en tomisbare voorwaarde voor eene afdeende verdediging, die eenvoudig onmogelijk is tegenover eene zich in algemeenheden verde en afdeende verdediging, die eenvoudig onmogelijk is tegenover eene zich in algemeenheden verde en afdeende verdediging, die eenvoudig onmogelijk is tegenover eene zich in algemeenheden verde en afdeende verdediging, die eenvoudig onmogelijk is tegenover eene zich in algemeenheden verde en afdeende verdediging, die eenvoudig onmogelijk is tegenover eene zich in algemeenheden verde en afdeende verdediging, die eenvoudig onmogelijk is tegenover eene zich in algemeenheden verde en afdeende verdediging, die eenvoudig onmogelijk is tegenover eene zich in algemeenheden verde en afdeende ve

encore accusé et qui peut-être ne le sera point, d'ailleurs, il est possible que cet acte exerce une influence dangereuse sur la détermination qu'il préjuge, il doit aout suivre et non précéder la mise en accusations. Helles, Faile de l'Insir. Crim., VI, 412. (6) Wij zouden, als de beschiligare ruinte het toeliet, de voortreffelijke biladzijden geheel wijhen everschrijven, waarop de groote Fransche criminalist Hêleg de vereischten enere goede acte van beschuldiging schetst. «Traité de l'Insir. Crim., VI, 414 vgg.), maar wij kunnen hier uit meer gwen dan dit korte en afgebroken citaat: «Cet acte v'est qu'un simple exposé. Ce n'est point un plaidoyer..... Ce n'est point un plai un requisitoire. L'acte d'accusation doit dre redigé avec la plus rigoureuse exactitude, il ne fait en elet que résumer les faits constatés par l'instruction, il ne peut danc substituer des opinions aux constatations de la procédure. L'exposé doit être fait à charge et à décharge.... cet exposé doit être bref, simple et précise te. Alles kort uitgedrokt in art. 144, 2º Strafv. oud (art. 247 2º I. C.): seen duidelijk voorstel van het leit of de feiten..... met alle de omstandigheden».

EERSTE KAMER DER STATEN-GENERAAL.

Hoofdstuk IV der Staatsbegrooting van 1898

VOORLOOPIG VERSLAG DER COMMISSIE VAN RAPPORTEURS (1).

ALGEMEENE BESCHOUWINGEN

§ 1. Beleid. Verschillende leden hadden met ingenomenheid het optreden van dezen Minister van Justitie gezien en koesterden gezie verwachting van zijn werkzaamheid ten nutte van het vader-

\$1. Be le id. Verschillende leden ladden met ingenomenheid het optreden van dezen Minister van Justitie gezen en koesterdie land.

Men bracht den Minister hulde voor het werkplan door hen medegedeeld in de Memorie van Antwoord op het Voorloopig Verster de land.

Men bracht den Minister hulde voor het werkplan door hen medegedeeld in de Memorie van Antwoord op het Voorloopig Verster de land op de land de

§ 2. Herziening onzer wetboeken. De meening werd uitgesproken, dat door den langen duur van den arbeid tot berzeining van het Burgerijk Wetb, deze goeddeels nutteloes wordt en buitendien net Burgerijk Wetb, deze goeddeels nutteloes wordt en buitendien zeer kostbaar. Intinschen waren er sommige regelingen, welke urgent werden genoemd, zooals de vereenvoudiging van sommige omslachtige huwelijksformaliteiten, waarvan meermalen durettig samenwonen het gevolg is Partielee berzeinig werd darton, ander van den Minister om in de commissien tot herzieuing personen to benoemen vrij van andere bezigheden. Scheen volgens erkelen op een minder juiste opwatting te berusten. Men behoefde daartoe geens personen te benoemen, die butten de practigist sonden, maar wel de benoemden in de gelegenheid te stellen een zeker tijdperk uitsluitend aan het onderwerp te wijden met terzigiesteling van hunne gewone bezigheden.
Voorts achte men anbevelenswaarlig de commissien uit een klein aantal personen te doon bestaan. In andere handen, en ook klein aantal personen te doon bestaan in andere handen, en ook klein aantal personen te doon bestaan. In andere handen, en ook klein aantal personen te doon bestaan in andere handen, en ook klein aantal personen te doon bestaan in andere handen, en ook klein aantal personen te doon bestaan in andere handen, en ook klein aantal personen en door de personen of zelfs aan één personen.

soming opgeuragen aan enkele personen of zeits aan een personen op de steel van de

(1) De commissie van rapporteurs bestoud uit de heevee Schi melpenninck van der Otje, van Alphen, Reckers, Melvir van Limi en van Weldstern Rengers, Wegens den gevoeten convang van onder dagteelstuing van 14 Jan. 1838 vontgestuide Versing ross wij ens bepalan tot de medelselving om Algemeen Renkelmerung

WEEKBLAD VAN HET RECHT.

RECHTSKUNDIG NIEUWS- EN ADVERTENTIE-BLAD.

ZESTIGSTE JAARGANG.

JUS ET VERITAS.

Dit Blad verschijnt des Maandags, Woensdags en Vrijdags. — Prijs per jaargang [20]; voor de buitensteden franco per post met [1.00 verhooging. es Maandays, Woensdags en Vrijdays. — Frys per Jaary. Gebra de buitensteden franco per post met f 1.00 verhooging, ents per regel. — Bijdragen, brieven, enz., franco aan de Uilgevers, Gebra. Belinfante, le 's-Gravenhage (2e Wagenstraat 100). Het auteursrecht voor den inhoud van dit Blad wordt verzekend ^{(o}vereenkomstig de Wet van 28 Juni 1884 (Stbl. n^e. 124). advertentien, 20 cents per regel.

Het proces Dreyfus.

II. DE BESCHULDIGING.

De geheele beschuldiging draait om dat fameuse "borderel", waarvan men zooveel heeft vernomen voor en na de veroordeeling van Dreyfus en nu ook weder in zake Esterhazy, ofschoon vermoedelijk betrekkelijk weinigen zich eene juiste voorstelling hebben ge-maakt van het onder deze eenigszins raadselachtige benaming aangeduide stuk. Het woord "bordereau wordt dan ook in het rapport van den heer D'ORMES-CHEVILLE nergens aangetroffen. Het corpus delicti — "la base de l'accusation contre le capitaine D." wordt reeds in den aanvang van het rapport een-voudig omschreven als eene lettre-missive écrite sur du papier pelure, non signée et non datée, établisque des documents militaires confidentiels ont été livrés à un agent d'une puissance etrangère". De stukken, die dan bij dezen ongeteekenden en ongedagteekenden brief zouden zijn toegezonden aan een niet genoemd agent van eene niet genoemde vreemde mogendheid, worden genoemde vreemde mogendield, worden eerst aan het einde van het rapport aangewezen zeer summier en in het voorbijgaan, alleen om te doen uitkomen, dat D. — "malgré les dénégations subtiles qu'il y a opposées" — wel in staat was deze vertrouweilijke documenten te verschaffen (1). Nu kwam het er in het stelsel der beschuldiging alleen op aan tegenover de stellige ontkentenis van D. het onomstootelijk bewijs te leveren, dat hij "het borderel" (2) had geschreven, al was daarmede — maar daarover nader — volstrekt nog niet uitgemaakt, dat D. zich had schuldig gemaakt aan de misdaad, waarvoor hij was terechtgesteld.

De bewijzen voor het feit, dat D. het borderel had geschreven, zijn volgens het rapport tweeërlei: "élé-ments moraux et éléments matériaux".

De eerste bestaan in eene reeks van bloote vermoedens, welker verband met het feit, aan D. ten laste gelegd, dikwijls uiterst moeilijk is te vatten, a. de meening van den rapporteur, opgemaakt uit allerlei verhalen, waarbij wordt gewroet in het intieme leven van den beschuldigde, dat deze v66r zijn huwelijk zoude zijn geweest "un coureur de femmes", en misschien ook nog wel na zijn huwelijk, wat onder meer wordt afgeleid nit zijne beweerde wat onder meer wordt algeleid nit zijne beweerde relaties met eene Oostenrijksche vrouw, die, wat nog al natuurlijk is, goed vertrouwd was met het Duitsch, dat hij zelf, te huis in vele vreemde talen, vooral het Duitsch grondig kende, dat hij dikwijis in het geheim uitstapjes maakte naar den Elzas, van waar hij afkomstig was, waar zijne naaste familie nog woonde en waar de Duitsche autoriteiten de oogen sloten voor zijne tegenwoordigheid in tegenstelling met de moeilijkheden, anderen Franschen officieren in het Duitsche rijksland in den weg gelegd — wat intusschen, hoe weinig het ook ter zake doet, zeer onlangs van Duitsche zijde zoo stellig mogelijk officieus is tegengesproken (3) -, verder dat D. veel Parijsche clubs

(1) Deze stukken zijn volgens de zeer summiere aanwijzing

van het rapport: 1. une note sur le frein hydraulique du 120, 2. une note sur les troupes de couverture, 3. une note sur une modification aux formations de l'artillerie, 4. une note sur Ma-

dagascar, 5. un projet de manuel de tir de l'artillerie de cam-pagne du 14 Mars 1894.

(2) Kortheidshalve geven wij aan het corpus delicti hier en

(cercles) bezocht waar druk werd gespeeld, dat hij wel beweert daar zelf aan het spel geen deel te heb-ben genomen, maar dat de Waarheid dezer bewering in de instructie niet was onderzocht omdat de getuigen, die men daarover had kunnen hooren, te verdacht (trop suspects) zouden zijn geweest, eindelijk, dat D. dadelijk bij zijne onverhoedsche arrestatie op 15 October 1894 aan den officier, die hem in arrest nam, zijne sleutels overgaf reggende: "neem mijne sleutels, open alles bij mij, gij zult niets vinden". dat nu werkelijk bij het hulsonderzoek niets ten nadeele van D. gevonden is, maar dat de onderstelling geoorloofd is: "que tous ce qui aurait pu être quelque façon comprometant avait été caché ou détruit de tout-temps". Wij geven deze staaltjes der "moreele elementen" van de beschuldiging zonder commentaar, dien zij waarlijk niet behoeven.

En nu de "materieele elementen". Zij bestaan volgens het resumé van het rapport "dans la lettre missive incriminée" — let wel in dat ongeteekende en ongedagteekende stuk en niets anders - "dont les examens par la majorit: des experts (4) aussi bien que par nous et par les ténoins qui l'ont vue a pré-senté, sauf des dissemblances volontaires (5), une similitude complète avec l'écriture authentique du capitaine Dreyfus'

Volgens de Nederlandsche voorschriften omtrent tolgens de Nederlandscy voorschriften omteen het bewijs in strafzaken, oo in de militaire recht-spraak van kracht (6), kunnei de rapporten der gra-phologen evenals die van aglere "deskundigen" van andere "deskundigen" wier wetenschap en kunst vrij wat minder onzeker zijn en tot heel wat stellige resultaten leiden — "alleen dienen tot des regtes inlichting" (7). Ook zoude onze wet de "bijzonder meeningen of gissingen" der in het rapport bedoelje, maar niet genoemde getuigen omtrent de overeensemming van erkende geschriften van D. met hel borderel als wettig getuigenis gewraakt hebben (8). Nu is in Frankrijk eene wettelijke bewijstheorie in strafzaken volgens het daar thans gelde, de recht onbekend. De gens het daar than se geldende recht onbekend. De rechter (militaire of civiele) deet even als gezworene bij ongemotiveerde uitspraak alleen recht volgens zijne gemoedelijke overduiging (intime convic-tion) (9). Zich zelven, aan han geweten alleen heb-ben de rechters, die over de schuldvraag beslissen, evenals de gezworenen d_e vraag te stellen, welken indruk de tegen den $b_{\rm esc}$ huldigde aangevoerde bewijzen en zijne middelen $v_{\rm a}^{\rm n}$ verdediging op hen

maken; de wet laat hen in dit opzicht geheel vrij (10). Door die vrijheid echter wordt hunne zedelijke ver-antwoordelijkheid des te grooter, on ne and seleme onze overtuiging ieder onbevooroordeelde moeten erkennen, dat het bewijsmateriaal in het rapport verzameld tot staving van het feit, dat D. de zoude zijn geweest van het "borderel", uiterst zwak was. Wij gaan hierop echter niet verder in, eensdeels omdat deze zwakke zijde der zoogenaamde akte van beschuldiging elders reeds herhaaldelijk in het licht is gesteld, anderdeels omdat daarin niet gelegen is onze hoofdgrief tegen die akte, die veeleer hierin bestaat, dat al had zij alles afdoende bewijzen aangevoerd voor de stelling, dat D. de schrijver was van "het borderel", daarmede volstrekt nog niet was bewezen, dat D. schuldig was aan de hem ten laste gelegde misdaad of zelfs dat hij eene strafbare poging daartoe had gepleegd.

Wat toch was die misdaad? Geen militair delict (11), maar een zuiver commun delict, dat evenzeer door een niet-militair kan worden gepleegd, waarop dan ook de militaire rechter ingevolge art. 267 C. M. het gemeene strafrecht heeft toegepast, namelijk de misdaad tegen de uitwendige veiligheid van den staat, strafbaar gesteld bij art. 76 Code Pénal van 1810, luidende

Quiconque aura pratiqué des machinations ou entretenu des intelligences avec les puissances étrangères ou leurs agents, pour les engager à commettre des hostilités ou à entreprendre la guerre contre la France ou pour leur en procurer les moyens,

sera puni de mort et ses biens seront confisqués.

Cette disposition aura lieu dans le cas même ou les dites
machinations ou intelligences n'auraient pas été suivies d'hos-

De doodstraf is vervangen door deportatie ingevolge art. 5 der constitutie van 4 November 1848, hou-dende afschaffing der doodstraf voor politieke misvoor politieke misdrijven, in verband met art. 1 der wet van 8 Juni 1850, terwijl bij art. 7 der wet van 8 October 1830, uitvloeisel van het voorschrift der charte van 1830, dat alle politieke misdrijven aan de kennisneming der jury onderwierp, reeds uitdrukkelijk was beslist, dat tot die misdrijven behoorden alle misdaden tegen de veiligheid van den staat (C. P. L, III, T. I, Ch. I) (12). De algemeene verbeurd-verklaring van goederen was reeds algemeen afgeschaft bij art. 37 der charte van 1830.

van den dag vernamen, dat zeer onlangs deze officieuse tegenspraak officieel is bevestige geor den Duitschen minister von Butow in eene bijeenkomst der begrootingscommissie van den Rijksdag.

(4) Nl. de kleinst mogelijke merderheid: 3 van d

(4) An. de kiemst mogenijke merderheid: 3 van de 5.
(5) Het is zeker nog al opmørkelijk, dat iemand, die zijn handschrift in een door hem gesbreven stuk tracht te verbergen, dit alleen hier en daar of in enkele opzichten — wat precies met «dissemblances volontaires» bedoeld is, blijkt niet — doet. Hieromtrent werd reeds in een brief van den Senator Thankeux, oud Minister van Justitie, aan Generaal Billot, Minister van oud Minister van Justitie, aan ueneraat Bill.Ort, Minister van Oorlog, opgenomen in hettelsse nommer van le Temps, waarin wij het rapport lazes, vragenderwijze opgemerkt: «Est-ce que celui qui songe a dissimuler sa manister ordinaire d'écrire ne s'estorce pas de la rendre méconnaissable? Est-ce qu'il a la maladresse de s'arrèter à des changements insuffisants, qui laissent subsister des apparences compromettantes de resemblance? J'ai éte, je l'avoue, immédiatement bien plus frapp par des dissemblances qui ne peuvent pas logiquement se com-prendre, que par des traits de similitude tels qu'il n'est pas rare en constater entre des écritures de même genre».

(6) Art. 210 C. W. Landm., art. 159 C. W. Zeemagt.

(7) Art. 402 Strafv.(8) Art. 398 Strafv.

(9) HÉLIE, Traité de l'Instr. Crim., V, § 344.

(40) Vgl. den eed der gezworenen in art. 342 I. C.
(41) Speciaal niet het militair verraad, voorzien bij art. 205
C. M., zooals word beweerd in eene Perijsche correspondentie der N. R. C. van 28 November 1897, 2e Blad A. Deze misdaad der N. R. C. van 28 November 1897, 2e Blad A. Deze misdand toch wordt alleen gepleegd tegen den vijand, en daarop is zonder eenige onderscheiding de doodstraf gesteld. De vergissing werd overigens door de redactie onlangs hersteld in de N. R. C. van 23 Januari jl., 4e Blad B.

(12) CHADVEAU et HELIE, Théorie du C. P., 1, no. 966. Als juist ware, wat wij niet kunnen aannemen, dat, zooals de N. R. C. van 23 Januari jl. mededeelt (1e Bl. B.), in den boezem van den krijwrand aanvankelijk veerchij te op bestere ef de grieden.

krijgsraad aanvankelijk verschil heeft bestaan of de misdaad, oor D. terechtstond, van politieken aard was, dan is dit onverklaarbaar, omdat aan het slot van het rapport uitdruk-kelijk wordt vermeld het reeds in den tekst aangehaalde artikel der wet van 1830, dat deze vraag met zooveel woor-

verder ook maar dezen naam.

(3) Dit was reeds afgedrukt in proef, toen wij uit de bladen